

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírángyár r. t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz **FÖLDES EDE** könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Vége nem hajtott törvények.

A minapában egy országgyűlési képviselővel találkoztam a gyorsvonaton, hol robogott fel Budapestre a törvényhozás munkáját elősegíteni. Beszélgetés közben szóba került a bizottságok működése és így rájöttem arra a meglepő dologra is, hogy enlített barátom a földmivvelésügyi bizottságba van beosztva. Meglepőnek mondom, mert nevezett kereskedőnek volt a fia és az egyetemi tanulmányai után ügyvéd lett. Mint ilyet is választották meg képviselőnek.

Földet regetget sokat látott ugarban, felszántva, bevetve, terméssel borítva, de soha egy perczig sem foglalkozott agrikultúrával.

Meg is kérdeztem nevezett barátomtól, hogy miféle forrásból merítgeti szakismereit?

Az erdélyi gazdasági egylet folyóiratából — volt a felelet. Ez a körülmény többekre általánosítva egyik oka kell legyen annak a szemebetűnő jelenségnek, hogy vannak végre nem hajtott törvények.

A földmivvelésügyi minisztériumban minden ágazatra vannak szakemberek és olyanok is, kik más előre haladott kulturájú

nemzetek mezőgazdasági törvényeit lefordítják. Ezek a maguk elméleti tudásuk alapján elkészítik a javaslatokat, melyeket bizottsági tárgyalás előtt az ország nagybirtokosaiból alakult érdekkörök is megvizsgálják. Ezután kerülnek a képviselőház bizottságai elé — a hol azonban az ország minden részére kiterjedő szakismeretek már alapos defektusban kell legyenek, mert különben végre nem hajtható törvények nem születnének.

Két ilyen fontos törvényről akarok most említést tenni, a mezőgazdaságról (1894. XII.) és a volt urberek meg közbirtokosság tulajdonát képező erdők gazdasági ügyvitelét szabályozó törvényről (1898. XIX.).

Ezek a törvények rendkívüli fontossággal bírnak egy vármegyénkben, mint az egész Erdélyben, mivel itt a földbirtok nagyrészt legelők és erdők képezvén, a nép megelhetése sok tekintetben attól függ, hogy legelője milyen kaiban van és az állattenyésztést azon haszonnal folytathatja-e, továbbá ahol nűfának alkalmas erdők vannak, első sorban attól, hogy az a kis vagyonu földműves a valóságos értéket megkapja-e erdőbeli jutaleka után.

Hát azok a törvények sok tekintetben magas színvonalon állanak: így a mezőgazdasági törvény gyönyörű intézkedéseket tartalmaz a legelő minőségének javítása, a legeltetés rendjének megállapítása, tenyésztésre szükséges apa-állatok beszerzése iránt.

Tudjuk azt is, hogy a miniszter díjtalanul kiküldi szakembereit a birtokosok segítségére akár vizet lecsapolni, akár kutat furni, akár tehenészetet, sajt készítményt be rendezni akarnak.

De a szervezet maga, mely ezen intézkedéseket kezdeményezi és végrehajtja olyan, mely talál Debreczenre, melynek a Hortobágyon világhírű állattenyésztése van; vagy p. o. Hajdunánásra, melynek 40000 hold legelője van, de nem talál teljességgel, a mi legtöbb esetben néhány 100 hold legelővel bíró szegény községeinkre.

A törvény ugyanis a közös legelő és közös erdő gazdasági ügyvitelének vezetését magának a birtokosságnak kezébe teszi le. A birtokosság gyűlése hoz határozatokat, melyeket vagy a saját maga kebeléből kiválasztott elnök és más végrehajtó közegek foganatosítanak, vagy a községi elöljáróság.

A törvénynek ezen intézkedése ideális

TÁRCZA.

Rákóczi-kincsek Bécsben.

Magyar kincseknek Mátyás halála óta az volt a sorsuk, hogy idegenbe vándoroljanak. Mátyás király alatt szellemi értékekben és anyagi javakban olyan kultúra támadt Magyarországon, mely az olaszokéval egy színvonalon állott, mégis mikor Mátyás meghalt s az utána következő viszályok a nemzetet romlásba juttatták, híres könyvtárából, gyűjteményeiből, sőt még saját ékszereiből és ruházatából sem maradt semmi Magyarországon. Egy részüket elvitte a török, a nagyobb hányadot pedig az osztrák, mely ezekből az emlékekből díszes muzeumokat létesített Bécsben következetes és szüntelenül tartó kisajátítási politikával. Az osztrák uralkodók érdeklődése kiterjedt azonban nemcsak az anyagilag megmérhetetlen értékű kincsekre, hanem az írott emlékekre is.

A szatmári béke megkötésével egyszerre óriási értékek jutottak a kincstár birtokába. Értéktelen, dib-dáb porteka nem tehette be

a lábát a Schatz-Kammerbe, a bécsujhelyi régiségtárba, a hadi arzenalba vagy a többi gyűjteményekbe. Rákóczi Ferencz önéletrajzában házi kincseinek és birtokainak elősorolásánál erről a kérdéstről következőleg ír:

„Röviden itt megemlítem, Istenem, de nem sóhajtozva és panaszosan, hogy Munkács várában való ostromlásunk ideje alatt elvették Sárospatak és Regécz váraimat a hűségre való visszatérésünk zálogaként: ezekben volt házamnak minden kincse, mely a királyi és fejedelmi családoknak — melyekből én származtam — kihalta után reám szállott. E kincsekre ráakadtak és a császári kincstárba szállították.

Tied volt minden (Rákóczi emlékiratait az örök igazsághoz intézte, innen van írásának ez a vallásos szellemű és szárnyaló jellege), amivel rendelkeztem. Te elvetted, mert talán azoknak birtoklása üdvösségemet tette volna koczkará. Abból sokan meggazdagodtak, nekem pedig a sok millió értékű kincsből (a jegyzékek így mutatják) egy fillért sem adtak vissza. Nem akadályozta meg ebben őket a császár nevében tett ígéret.

De most elég is volt erről a dologról elmélkedni.”

Megjegyezzük, hogy ezek a kincsek nem a szatmári béke után, hanem 1685—90. években jutottak a hatalom birtokába, mikor Rákóczi anyyira nem volt forradalmár, hogy a felette való gyámságot egyenesen Lipót császár vindikálta magának. Milliokra menő kincsei nyilvánvalóan törvénytelen módon kerültek tehát az osztrák ház tulajdonába. Ámde jutott ezekből a kincsekből ugyanezen időkben másoknak is, hogy többet ne említsünk, az ország-világhírű Kollonics biborosnak, aki Lipót császár megbízásából a Rákóczi-árvák felett a gyámi tisztséget gyakorolta. Mikor Rákóczi a prágai jezsuitáktól visszajövet Bécsben megjelent s tudatta Kollonicsnal, hogy nővérét, Rákóczi Juliát pörölni semmi szín alatt nem fogja, továbbá, hogy a császár nagykorúsítása folytán a gyámsági viszonyt fentartani tovább nem óhajtja, szó volt a Rákóczi-vagyon ama nagyértékű kincseiről, miket Kollonics nagyobb biztonságból önmaga kezelte. De mi lett a kincsekből? Meggyarapodtak vagy el-

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES 'IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

magaslaton áll. Azt tételezi fel ugyanis, hogy a birtokosokban megvan a kellő értelmiség ahhoz, hogy mindazt megtegye, amelyek a legelő okszerű kihasználásához szükségesek.

Persze, onnan felülről nézve az életet, könnyű feleletet találni erre a kérdésre: van-e a legkisebb községben is pár ember vagy legalább egy, ki az egymással találkozó apró érdekeket egy szervezetben egyesíteni és vezetni képes?

Hogyne volna, hiszen csak egy darab közös legelőről van szó.

Ennek dacára azt látjuk, hogy vármegyénkben a legtöbb községben birtokossági gyűlés sem legelőre, sem erdőre nem is alakult, hanem a községi bíró egyszemélyben a képzeletben létező közbirtokossági gyűlésnek elnöke, pénztárnoka és egyedüli funkcionáriusa, ki ha van kedve szabad idejében ezekkel az ügyekkel is foglalkozik.

Ennek következménye, hogy a számadásokat nem a birtokossági gyűlés, hanem a képviselőtestület vizsgálja meg és felül és mivel ezek a számadások felsőbb fórum elé nem tartoznak, igen sok esetben magában a községben igen patriarchalis módon intéztetnek el.

Természetes továbbá az is, hogy valamely szervezet, mely törvény szerint a község ügyeinek vitelére van rendelve, ha más funkciókkal is foglalkozik — ez utóbbiakat csak mellékesen és minimális buzgósággal végzi.

Az eredmény pedig — semmi változás, semmi haladás. A havasi községekben a természet jelöli ki a legelőket a legkitünőbb marhatenyésztési célokra. Nagyobb részt most is a régi riska-tehén legel ott és sehol semmiféle nagyobb szabású berendezés nincs.

Mindennek magyarázata a törvény végre nem hajthatósága, mivel az itteni viszonyokra az nem talál.

Tulajdonképpen részben a legelőkről szoltam

czikkemben, de hogy az erdőkkel is így van, mutatják a székelyföldi erdőpanamak.

Ha olvassa az ember a közbirtokosság erdőkezeléséről a törvény rendelkezéseit, arra a következtetésre jut, hogy egy olyan erdőből egy szál fát ki nem vihetnek a felsőbb hatóság híre nélkül és ime a valóságban Gródelék valami külön általuk kieszelt törvénynelegova ezer holdakra menő fát potom áron szereztek meg majdnem úgy, mint az angolok és spanyolok az első foglalás alkalmával értéktelen üveggyöngyökért kapták az aranyt és drága kincseket az indiánusoktól.

A magyarázata a dolognak a végre nem hajtható törvényekben rejlik, melyek papíron maradnak.

a. á.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szívesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével hennünket támogatni.**

— **Személyi hírek.** Dr. Varró László polgármester és Sándor Jenő I. tanácsos a rendezett tanácsú városok országos kongresszusára Budapestre utaztak s folyó hó 14-ig maradnak ott.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter Fel-szeghy Sándor nagyenyedi anyakönyvi felügyelőt miniszteri titkárrá, dr. Lengyel György tb. várm. főjegyzőt min. segédtitkárrá nevezte ki.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** Az erdélyrészi ev. ref. egyházkerület közgyűlése tegnap kezdődött Kolozsvárt, melyre városunkból is mind felutaztak az egyházkerületi képviselők. A közgyűlésen Bánffy Dezső báró elnököl.

szaporodtak talán? Nem. Elolvadtak amaz ősrégi módszer alapján, melylyel országokat és kincsesbányákat sikkasztottak el mindenkor a hozzáértő szakférfiak. Hiába kérték Kollonicsot, hogy az ingókról és ingatlanokról számoljon el, mindig ürügyeket keresett a kibuvásra, mikor pedig bíróság felszólították gyámi számadásai előterjesztésére, egyszerűen megtagadta az elszámolást. Rákóczi szavait idézzük itt is a nagyobb hitelességért. „Ő azt mondta — írja Rákóczi — hogy a kincseknek nagyrészt pénzzé tette és mint nagyanyámnak, Báthory Zsófia fejedelemasszonyának kegyes hagyományát, végrendeletének intézkedése szerint, részint a jezsuita atyáknak, kisebb részét a szent Ferencz-rendieknek adta s így nem maradt egy fillérje sem.“

Ezek az adatok a Rákóczi-kincsek sorsáról csak általánosságban beszélnek, de joggal követelhetők már a százötven év előtti historikusok is a teljes igazságot, mondván: a részleteket . . . a részleteket . . . Mert a részletek érdekesebbek ebben a kérdésben is, vagyis azok az adatok, melyek a kincsek gyűjtőneve alá foglalt értékek mibenlétéről és hollétéről beszélnek. Szolgálhatunk ilye-

nekkel is, persze legnagyobb sajnálatunkra nem olyan bő kimutatásban, mint ahogy ez a fontos ügy megérdemelné. Mert ha pontos statisztikát akarunk közölni, akkor három ujságlap sem volna elegendő a bizonyítékok elősorolására. A Rákóczi-kincsek legnagyobb része az uralkodóház ugynevezett Kincstárának gyűjteményeit gazdagítja. I. Lipót, I. József és III. Károly császárok alatt gyűlt Bécsbe a sok drága kincs, közöttük Rákóczi Zsigmond, Rákóczi György, I. Rákóczi Ferencz és II. Rákóczi Ferencz családi ékszerei, régi művű, óriásértékű asztali készletek, gyűrűk, drágakövek, lánczok, fegyverzetek, órák, buzogányok, kopják, címerek, mind a leggyönyörűbb kivitelben. A XVI. és XVII-ik századi magyar és külföldi ötvösművészek remekei, a muzeumokban is ritkaságszámba menő mesteri kidolgozású ezüst kupák, tálcák, óratartó edények stb., a fejedelmi szertartásokon használt diszruhák, továbbá nyeregszerszámok, lovasfölszerelések, miknek II. Rákóczi Ferencz örökség útján jutott birtokukba. Ugyane gyűjteményből kerültek Bécsbe Rákóczi nagyanyjának, Báthory Zsófiának családi ékszerei, Zrinyi Ilona megmetszálhatatlan kincsei, Thököly arany

— **Házasság.** Selmeczy Juliska és gyalári ifj. Werner Ferencz folyó év november hó 11-én tartják házassági egybekelésüket Nagyenyeden.

— **Meteor-hullás.** Ritka szép meteor-hullásban gyönyörködhetett az, aki a mult szerdán este 6 óra tájban a szabadban tartózkodva, a délkeleti égboltozatot láthatta. Az említett időben ugyanis egy vakító fényességű, kékes lángú tűzgolyó tűnt fel s lassan a föld felé közeledett, majd eltűnt, de újra felragyogott, alakja ekkor már harangformát öltött. Ismét eltűnt és ismét apró csillagokra, sziporkázó tűzlángokra szakadozva előkerült. Az egész tűnemény mintegy öt másodpercig tartott s egyike volt a legritkább meteor-hullásoknak — valóságos égi tűzijáték volt.

— **Október havában** a városban 20 gyermek született, házasságot kötött 7 pár és meghalt 11 egyn.

— **Szeptemberben 10.281 magyar vándorolt ki Amerikába.** A newyorki bevándorlási hatóság kimutatása szerint szeptemberben 10.281 magyar vándorolt ki Amerikába, a mult év szeptember hónapjának 7622 kivándorlójával szemben. A kivándorlók legnagyobb része Fiumén át utazott Amerikába. Itt említjük meg, hogy az olasz kikötőkön át 1905-ben 726,331 lélek vándorolt ki, tehát 255,140-nel több mint az előző évben. A tengerentuli kivándorlásban 86,000 személylyel szerepel Argentína, 3000-el Brazília és 317,000-el Északamerika.

— **Püspökválasztás.** Az erdélyi ág. ev. (szász) egyház okt. 31-én tartott közgyűlésében választotta meg a nyugalomba vonult Müller püspök utódát D. dr. Teutsch Frigyes nagyszebeni lelkész és püspökhelyettes személyében. Az új püspök legidősebb fia másodelő-püspök atyjának Teutsch Györgynek, kinek egyháza körül tett nagy szolgálatait

és ezüst készletei amaz ajándékokkal és keleti dísz tárgyakkal együtt, miket a török portával való összeköttetések révén kaptak Rákóczi ősei. A kutató szem a magyar vonatkozású műtárgyak nagy tömegének szemlélése közben olyan fölfedezésre juthat azonban, hogy a Rákócziakon kívül a Nádasdyak, Zrinyiek, Frangepánok, Wesselényiek kincsei is hasonló sorsra jutottak.

A császári kincsesházon kívül a bécsi katonai arzenál, az udvari és városi muzeumok, sőt még az uralkodó családdal rokonságban levő fejedelmi családok részesültek a Rákóczi-javakból. Visszakövetelni természetesen éppen úgy nem lehet, mint ama külföldi kézre jutott uradalmakat, miket Rákóczi és társai lefoglalt birtokaiból adományoztak egyes kiválóságoknak „hazafias érdemeik“ megjutalmazásául.

A divat.

— A Divat Ujság-ból. —

A divat parancsainak örökös változása annyira elkényeztetett, hogy minden szezon elején valami különös újdonságot, meglepetést várunk. Voltaképpen azonban sohasem

SÁMSON JAKAB

Telefon 423.

uri szabó

Telefon 423.

KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 2.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát

honi, angol, scoth és francia különlegességekben

FÉRFI RUHÁK a legmodernebb szabászat alkalmazásával, saját műhelyében készíttetnek. 12 49-105

Gyors és pontos kiszolgálás

Gyors és pontos kiszolgálás

azzal ismerték el hívei, hogy a szebeni nagy templom előtti téren szobrot állítottak neki. Fia az új püspök — ki a választásnál egy híján az összes szavazatokat megkapta — 1852-ben született Segesvárt s így most 54 éves. 1876. óta hivatalosa egyháznak, melyet szolgált előbb mint tanítóképzői tanár és igazgató, majd mint nagyecseri és nagy-szebeni lelkész. Magas műveltségű, nagytudományú férfi és körültekintő kormányzó.

— **Posztógyár Erdélyben.** Laske Rudolf csehországi posztógyáros Marosvásárhely és Kolozsvár városokkal érintkezésbe lépett egy posztógyárnak e városok egyikében való létesítése végett, mely egyelőre 100 szövőgépet és 400 munkást foglalkoztatna.

— **A Zalatnai kénkovandipar r.-t.,** mely 1895-ben 656,250 kor. alaptőkével alakult és az utóbbi években állandóan veszteséggel dolgozott, nov. 10-én rendkívüli közgyűlést tart, a társaság felszámolása tárgyában teendő igazgatósági javaslat felett való határozathozatal végett.

— **Fizetésemelés.** Bács vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése Zenta város összes tisztviselőinek fizetését a drágaságra való tekintetből 50%-al emelte. A fizetésemelés reáferne a mi városunk tisztviselőire is, mert az a pár koronányi drágasági pótlék, melyet évenként kapnak, a nyomoruságos helyzetben ideig-óráig is alig segít.

— **Székely gabonarakartári szövetség** cég alatt Marosvásárhelyen szövetség alakult, melynek célja terményekre való hiteladás beraktározás ellenében.

— **A vezérkar új főnöke.** Bécsi katonai körökben pozitív formában kering az a hír, hogy a volt hadügyminisztert, lovag Pitreich altábornagyot a vezérkar főnökévé fogják kinevezni. Az utóbbi napokban közzétett czáfolatok ellenére a bécsi lapok is ilyen értelemben írják Pitreich leendő kinevezetéséről s hozzátesszik, hogy Bolfras altábornagy, a katonai kabinetiroda jelenlegi főnökének nyugdíjaztatása csupán napok kérdése.

— **Borkezelési tanfolyam.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter a budafoki m. kir. pinczemeszteri tanfolyam helyiségeiben kisbirtokosok és vinczellérek részére folyó

évi november hó 19-től december hó 1-ig; továbbá nagyobb szőlőbirtokosok és gazdaszerek részére folyó évi december hó 3—15-éig terjedő időkben borkezelési tanfolyamot tartat a legszükségesebb gyakorlati borkezelési ismeretek terjesztése végett. A tanfolyam díjmentes, de ellátásáról ki-ki maga kell hogy gondoskodjék. Felvétel végett a budafoki pinczemeszteri tanfolyam igazgatóságához kell folyamodni.

— **Ujtítás a denaturált szeszen.** A földmívelésügyi miniszter a denaturált szeszt illetőleg igen érdekes reformokkal foglalkozik. Már régebben rájöttek ugyanis, hogy az olcsó denaturált szeszből a denaturálást előidéző piridint egyesek, különösen gyógyszerészek, kényszerrel segélyével kiválasztják s az így nyert tiszta szeszt felhasználják. Igaz, hogy ez a kincstár és a szeszgyárak megkárosításával járó művelet büntetendő cselekményt képez, de ennek ellenőrzése eddig a legtöbb esetben kivihetetlen volt. Most Darányi miniszter a pénzügyminiszterrel új denaturáló-szer alkalmazásában állapodott meg, mely szerint egyik jeles kémikusunk fedezte fel és bocsátotta az állam rendelkezésére. Ez a szer a szesz denaturálását kizárja. Ugy halljuk, hogy a denaturált szesz felhasználásának ellenőrzését a miniszter valamelyik vegyészközege fogja a legnagyobb szigorral eszközölni.

— **A „Zenélő-Magyarország”** zongora zeneműfolyóirat ma megjelent 322-ik füzeté a következő értékes zeneműújításokat tartalmazza: Bihari Jánostól „Bihari János nótája, mikor a pénze elfogyott” régi magyar ábránd, ártira Huber Sándor. Sassy Csaba és Heidelberg Albertól „Szerelmi házasság a Lipót-városban” című tréfás daljátékát, mely mulatságos jelenetekben 3 férfi és 2 hölgy szereplőt foglalkoztat és műkedvelői előadásokon úgy, jurok és társas összejöveteleken hálás előadók darabnak kínálkozik. E pompás zeneműfolyóiratot, melynek minden száma szakavatott megválasztással minden zenei válfajt felölel s meghozza mindenkinek a maga izléséhez megfelelő zenei újítást — mint ilyet — minden zongorázó figyelmébe melegen ajánlunk. Havonta két füzet, negyedéven 6 füzet 3 korona előfizetésért. Egyes füzet és mutatványszám ára 1 kor. Előfizethető a most folyó IV. évnegyedre, valamint az előző évnegyedekre és kimerítő árjegyzéket az eddig megjelent 320 füzetéről ingyen és bérmentve kapni, „Zenélő-Magyarország” (Klöckner Ede) zeneműkiadóhivatalában, Budapest VIII. József-körut 22.

hoz teljesen újat. A divat a régiek megújításából áll, — persze a divatművészek ügyessége szerint és a mai kor izlésének megfelelően úgy átdolgozva, hogy ne nélkülözze az újítás ingerét.

Az őszi és téli divat meglepetései: a bő szoknya, rövid derék és a meghosszabbított lemenő vállak, utóbbi a bő szoknya természetes következtése. A szoknya fönt csipőn sima vagy kissé ránczolt, lent bőven, puha ránczokban omlik alá. Az alj egyszerű, egyedüli szépsége a ránczoknak elegáns, omlós esésében nyilvánul. Mint nyáron, most is sima vagy csak kevésbé diszített szoknyákat készítenek, utóbbi esetben három 3—4 cm. széles szegélylyel vagy elűtő foglalással dolgozott rézsut pántdiszszel.

A ruhadiszek közül legelő a csipke marad, ezek között is elsősorban a velencei „points de Venise” csipke. A ruhának legszébb díszé mindíg és az asszonyi szépséget leginkább is emeli a valódi csipke és bársony.

A csipkén kívül sokféle más szép dísz is találunk: zsenillibordűrök, paszomántdiszek, himzett sifon és bársony levélfigurákból összeállított szalagok, apró üveggyöngyökkel kivarrt bordűrök, melyek nagyanyáink dísz-

ruháira emlékeztetnek. Az egyszerű ruhákonsima vagy mintás zsinórt alkalmaznak. Az alkalmi és báli ruhákra pikkely, vagyis „paillet” dísz.

Az esti köpenyekben igen nagy fényűzést fejtenek ki és mivel az a szokás, hogy a köpenyt a hangverseny-teremben sem vetik le, a hölgyek közül sokan több súlyt fektetnek a köpenyre, mint magára a ruhára, mert a szép köpeny a legegyszerűbb ruhának is bizonyos eleganciát kölcsönöz. A köpeny formája és díszé annyiféle, hogy velük külön-külön foglalkozni nem is lehet. Vannak csipkés, nagyon díszesek és egyszerű, csak sujtással vagy zsinórral díszítettek.

A téli díszek között a krém lesz az uralkodó és mint mondják, nagy győzelmet fog aratni minden más fölött, de erről talán még lesz alkalmunk máskor is szólni.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII. Róck Szilárd-utca 4. számú házában van.

Nyilt-tér.*

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kén-savas hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szén-savas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

140 10—10

az igazgatóság.

* Ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Garda Kálmán, Török Bertalan, Dr. Varró László.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részv.-társ.

Nem kidobott pénz,

hanem határozottan gyümölcsözőtőke az, amit a Scott-féle Emulsió-ért kiadunk, mert a jó, erőteljes egészség mindig többet ér a vagyonnál. A Scott-féle Emulsió a legjobb norvégiai gyógycsukamájolajat tartalmazza és kizárólag csakis ezt a minőséget használják a Scott-féle Emulsió készítésére. A magában sajátos Scott-féle készítési eljárás 30 éven át gyűjtött tapasztalatoknak és tanulmányoknak az eredménye. Ezen szer rendkívül hatással bír és ott, ahol betegséget gyógyítani, vagy a betegség pusztító következményeit kell leküzdeni, gyors és biztos sikert ér el. A közönséges csukamájolajjal megí közelíthetőleg sem lehet oly kedvező, biztos eredményeket elérni, mint a Scott-féle Emulsió-val.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál: 203 1—

Dr. Budai Emil „városi gyógyszerháza” Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

≡ Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fillér. ≡ Kapható minden gyógyszerházaiban.

Sz. 1356—1906.

Árverési hirdetés.

A nagyenyedi kir. orsz. fegyintézetben levő szalmazsákokból kikerült ágy-szalma értékesítése céljából a **f. év november hó 23-án** d. e. 10 órakor a fegyintézet hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Résztvenni szándékozók 10 korona bántpénzt tartoznak letenni.

A kir. orsz. fegyintézet igazgatósága. Nagyenyed, 1906. november 7-én.

Uray,
igazgató.

255 1—1

NAGY JENŐ
szájpad nélküli műfog-spezialista
KOLOZSVÁRT, Wesselényi M.-u. 6. sz.

Készít szájpad nélküli természetesen szilárdan álló fogakat 16 koronáért. 85—104

FOGORVOS
PERL JÓZSEF
American Dentist

Naggyenyedre megérkezett.

Rendel a „Két Hattyu“ szál-
loda 6-os számú szobájában.

Itt tartózkodik november 16-áig.

256 1-1

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy -féle cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

244 1-12

Hogy hívják? Mikor született? Nincs többé csalódás!

240 3-4

Szerencsését lepecsételve őrzi a KISS bankház!
Mindenki megkapja a szerencse által neki szánt sorsjegyet!
Fortuna segítségével minden név és születési év részére egy szerencseszámot helyeztünk el
pecsét alatt, például:

a lepecsételt boríték előoldala:

a boríték hátsó oldala:

„János“

Születési év: 1877.

KISS
szerencsése
NAGY

Használjuk fel az alkalmat.

Fogadja lepecsételve szerencsését tőlünk.

Ijja meg nevével, születési évét és mi azonnal küldjük **pecsét alatt** az ön részére elített szerencsesorsjegyet

Sok ezer család, mely bizalmával bennünket megtisztelt és a

„KISS szerencsése NAGY“

jelmondás híveihez csatlakozott, nálunk lelve szerencsését; merítsen Ön is a Kiss bankház kiapadhatatlan szerencseforrásából, vegye át tőlünk

szerencsésének lepecsételt záloglevelét és gazdagság megjölét közel lesz Önhöz.

XIX. sorsjáték I. osztályának húzása már folyó évi november hó 22. és 23-án lesz.

Az eső osztályú sorsjegyek árai:

Egy nyolczad K. 150. Egy negyed K. 3 —. Egy fél K. 6. —. Egy egész K. 12 —.

KISS KÁROLY és TÁRSA

magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 13.

Fiókok: V., Váci-körút 5. sz. VII., Erzsébet-körút 22. sz.

<p>Pontosság! Leiklimerőtlenség!</p> <p>Saját érdekében hirdessen kizárólag</p> <p>LEOPOLD GYULA hirdetési Irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41.</p> <p>200 napra kizárólagos képviseltetel!</p>			
<p>Requiny-féle RÓMAI VÉRISZTÍTÓ-SZÖRP</p> <p>páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórtnál. Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító.</p> <p>Nagy üveg 3 kor. 3 üveg 9 kor. utánvétellel küld.</p> <p>REQUINY ATTILA gyógyszerész. Budapest, VII., Kúli-ö Kerepesi ut 24.</p> <p>A híres RÁKÓCZI GYOMORKESERŐ egyedül készítője.</p> <p>Érdekes prospektus ingyen!</p>	<p>KÉSMÁRKI LENVÁSZON DAMÁST.</p> <p>áruk csak akkor valódiak,</p> <p>VALÓDI SZEPESSÉGI VÉD- JEGY ECHT ZIPSER</p> <p>ha ezen védjeggyel vannak ellátva</p>	<p>VERSZEGÉNYSEG, ETVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.</p> <p>Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.</p> <p>Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszárakban. Postán küldi: KORONA-GYOGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.</p>	<p>TUDÓBAJOSOKNAK</p> <p>és mindenkinek, aki köhög, rekedt, pártatlan szolgálatot tesz a</p> <p>Halápi-féle hársfamézsörp</p> <p>Mintatüveget 8 koronáért küld</p> <p>APOSTOL-GYOGYSZERTÁR BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÚT 64.</p>
<p>PLATSCHEK VILMOS</p> <p>elismert legolcsóbb, legszolidabb</p> <p>FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).</p>	<p>A világot bámulatba ejti a</p> <p>Hammond irógép.</p> <p>Kizárólagos elárusítók:</p> <p>FARAGÓ TESTVÉREK Budapest, V., Arany János-u. 8.</p> <p>Kérjen mindenki prospektust!</p>	<p>Szeplő, májfolt, pattanás, miteszer, ráncok eltűnnek az arcról a valódi angol</p> <p>BALASSA FÉLE UGORKATEJ</p> <p>szépségápoló, valódi békénés átal.</p> <p>Egy üveg ára 2 korona. Hosszú ugorkaszappan 1 K, puder 1-20 K.</p> <p>Főosztály-délesi hely: BALASSA KORNÉL Budapest, Andrásy-ut 47.</p>	<p>Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?</p> <p>SCHULLER FERENCZ</p> <p>ujjonnan berendezett elsőrangú éttermelben</p> <p>Budapest, VI., Andrásy-ut 39.</p> <p>mert ott jó magyar konyha, valódi tiszta borok és pontos kiszolgálás van</p>
<p>KISS SZERENCSEJE NAGY</p> <p>VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS KÁROLY és TÁRSA BUDAPEST KOSSUTH L. U. 13.</p>	<p>BABYMIRA-CRÉM</p> <p>legjobb szer kitéések, ótvár, ráncok, feldörzsölt és kipállott bőr gyógyítására.</p> <p>Egyedüli készítő:</p> <p>BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB 5 doboz ára bérm. 8 K 20 f., 10 doboz 8 K 80 f.</p>	<p>Pacific</p> <p>TOJÁS KÉSZÍTMÉNY</p> <p>tojás-sárgája helyett használható a sült és főzött.</p> <p>NAGY MEGTAKARÍTÁS.</p> <p>Kapható minden főszorúzóban és drogeriában — Készítő:</p> <p>STROBENTZ TESTVÉREK, R.-T. vegyszerüzem gyára, BUDAPEST.</p>	<p>„Zsorna“-féle</p> <p>NEPELEJTS védjeggyel férfi nyakkendő, kitűző</p> <p>magyar ipari</p> <p>PÁRIS SZÁLLODA</p> <p>Szálloda: Simon Pál</p> <p>Budapest, VI., Váci-körút 25. sz.</p> <p>100 szoba 2-20 K-ig, legjobban, kizárólagosul és világvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem, Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és buszok felé.</p>

Sz. 4716—1906.

Haszonbérleti hirdetmény vendéglőre.

Az alólírott m. kir. főbányahivatal kezelésében álló **marosujvári kincstári vendéglő**, melynek tartozékát képezik: kényelmes lakás a vendéglős részére, kávéház, téli zárt és nyári nyitott étterem, öt vendégszoba, külön mosókonyha, továbbá egyéb melléképítmények, 1907. év január hó 1-től kezdődő öt (öt) év tartamára leendő haszonbérbeadása céljából **1906. évi november 27-én** d. e. 10 órakor a főbányahivatal tanácskozó termében zárt írásbeli ajánlattal összekötött versenytárgyalás fog tartatni.

Az 1 koronás bélyeggel felszerelt zárt írásbeli ajánlatoknak tartalmazniuk kell: számokkal és betűkkel a megajánlott évi bérletösszeget, továbbá az ajánlott összeg 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban, nemkülönböztetve annak kijelentését, hogy versenyző a versenytárgyalási és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti. Az így felszerelt ajánlatok a fentebb jelzett időpontig „Ajánlat a kincstári vendéglő bérletére” felirással, a főbányahivatal főnökéhez nyújtandók be.

A versenytárgyalási és szerződési feltételek, a marosujvári m. kir. főbányahivatalnál a rendes hivatalos órák alatt a versenytárgyalást megelőzőleg megtekinthetők, vagy megszereshetők. Megjegyeztetik, hogy a bérbeadandó vendéglő és tartozékai csakis vendéglői célokra használhatók és csak olyan versenyzőnek adatik ki, a ki az üzletet vagy maga személyesen vagy hivatásos vendéglőssel kezelte és a ki a vendéglőt megfelelően felszereli.

A versenytárgyalás el vagy el nem fogadása, valamint a versenyzők közötti szabad választás joga felsőbb jóváhagyásnak tartatik fenn.

Marosujvár, 1906. évi november 7-én.
253 1-1 M. kir. főbányahivatal.

~~~~~

~~~~~

Elsőrendű életbiztosító intézet

erdélyrészi vezérigynöksége

Petrozsény és vidékére

képviselőt keres.

Csakis intelligens és jobb körökben bevezetett egyének ajánlatai vétetnek figyelembe. Szorgalmas és erélyes munkálkodással igen könnyen tekintélyes jövedelem érhető el. Ajánlatok „**Életbiztosító**” Kolozsvár posterestante küldendők.

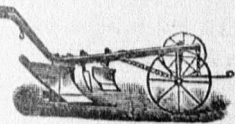
254 1-2

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye

NAGYENYEDEN.

Elválllok mindennemű épület, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanycsengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varró gépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, vegre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a ga. daközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan kezeléjű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem teszőket kieserélek, vagy kívánság szerint átalakítok. — Egyben értesítem a n. é. közönséget, hogy április hó 24-étől lakásom és műhelyemet **Tövis-utca 19. szám** alá helyeztem át. Szakmamban vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók. Beesés pártfogást kér

kiváló tisztelettel
HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

34 20-26

Csak **SICULIA** névvel ellátott üvegek valódiak.

A MÁLNÁSI

„SICULIA”

FORRÁS-VIZ

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken át fűrt

ártézi forrás.

A gyomorégést rögtön megszünteti. [Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen Korányi, Kéthly, Tauszk, Riegler, Nuricsán József tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁSI „SICULIA” forrást a kontinens legdúsabb természetes alkalkus sós savanyúvizének minősítik.]

Magyarországi főraktár:

BRÁZAY KÁLMÁN
BUDAPEST, József-körut 37.

Kapható minden gyógyszerárban, drogéria és fűszerkereskedésben. 242 5-20

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 KAT. HOLD.

A legszebb gyümölcsfák.

Kitógástan szőlőoltványok.

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany
1 millió előkerítés csemete.
Sétaterfák • Diszsergek • Rozsák.
Bogyogyümölcsök stb.

1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁK FISCHER és TÁRSA, és AMBROSI M.

215 11-104

Valódi francia

színházi látcsövek

csekély havi

részletfizetésre!

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED

Budapest, VI., Eötvös-utca 32.

Látcső-árjegyzék ingyen és bérmentve.

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

217 7-26

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás
ellen gyors és biztos hatásúak

Egger

mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják s kitünő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 korona

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Nagyenyeden kapható:

Novák István

Arany Csillag gyógyszer-tárban,

U. Kovács József

Bethlen Gábor gyógyszer-tárban.

Éljen

Egger mellpasztilla
csakhamar
meggyógyított.

Lányi Lajos

férfi- és női divatüzlete
NAGYENYEDEN.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a m. t. városi és vidéki vásárló közönséget, hogy a mai kornak teljesen megfelelő

férfi- és női divatüzletet

nyitottam a **Sándor Miklós úr házában** és azt teljesen **új árukkal** rendeztem be, miután áruimat készpénzzel és elsőrendű gyárosoktól szereztem be, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy **csakis jóminőségű árukat olcsó árban árushathatok.** Raktáron tartom a következő czikkeket, u. m.: női divatszövetek, flanelek, selymek, bársonyok, kartonok, batiztok, francia reláinok, barchetok, vásznak, sifonok, asztalneműek, ágygarnitúrák, függönyök, paplanok, férfi-ingek, gallérok, kézelők, kesztyűk, szallagok, csipkék, téli alsóruhák, czipők, harisnyák, mindennemű kézimunkák iskoláslányok részére és hozzávaló pamutok és himzőselymek, sirkoszoruk és temetkezési czikkek, stb. itt meg nem nevezhető árak. Pontos és szolid kiszolgálással szíves partfogást kér:

tisztelettel **Lányi Lajos.**

Minden vevő 20 korona készpénz vásárlásánál ingyen kapja

életnagyságu fényképét,

csak a keretért fizet 3 koronát. A kép bolti ára 20 korona lenne. 224 10-10

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor.

Tartalékalap: 157.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhiteiű pénzüzetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$ %, 6%, 6 $\frac{1}{2}$ % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétet 4 $\frac{1}{2}$ % kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

19 88-104

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részv.-társaság Nagyenyed.

Dobozárugyár. Könyomda. Litografiai és vonalzó műintézet.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage) u. m. egyszerű és hajlitott dobozokat gyógyszerészek, cukrászok, kereskedők és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és czélszerű csomagolására olcsó áron szállit.

Műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, s mindennemű kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, póstacsomagozimkéket, pecsétjegyeket, czimkéket, ragjelzékeket, porkapszulákat, papirzacskókat, kötőzopapírokat és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat készít könyv- és könyomdai, valamint dombornyomásban, olcsó árban, szép és izlése kiállításban.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.